

Spis treści

Wykaz aktów prawnych	xv
Wykaz akronimów	xvii
Wykaz skrótów	xvii
Wstęp	xix

Część I

Zagadnienia ogólne

1. Środki harmonizacji prawa unijnego w dziedzinie podatków (<i>Piotr Wróbel</i>)	xxi-1
1.1. Uwagi ogólne	xxi-1
1.2. Charakter harmonizacji przepisów podatkowych w ramach Unii Europejskiej	xxi-1
1.3. Prawo pierwotne	xxi-2
1.3.1. Podstawy traktatowe harmonizacji przepisów podatkowych	xxi-2
1.3.2. Przepisy traktatów dotyczące podatków	xxi-3
1.3.2.1. Zasada niedyskryminacji podatkowej	xxi-3
1.3.2.2. Podstawa kompetencyjna do podejmowania działań harmonizacyjnych w dziedzinie podatków pośrednich	xxi-4
1.3.3. Pozostałe podstawy traktatowe	xxi-5
1.3.3.1. Zbliżanie ustawodawstw	xxi-6
1.3.3.2. Podstawy przyjęcia środków o charakterze fiskalnym	xxi-7
1.3.4. Negatywna integracja	xxi-8
1.4. Prawo pochodne	xxi-9

1.4.1. Podatki pośrednie	xxi-9
1.4.1.1. Podatek od wartości dodanej	xxi-10
1.4.1.2. Podatek akcyzowy	xxi-11
1.4.1.3. Podatki pośrednie od gromadzenia kapitału	xxi-12
1.4.2. Podatki bezpośrednie	xxi-12
1.4.3. Współpraca administracyjna	xxi-14
Literatura uzupełniająca	xxi-14
Podstawowe dokumenty	xxi-15
Pytania podsumowujące	xxi-17
 2. Zasada niedyskryminacji i swobody traktatowe	
(Piotr Ogiński)	xxi-19
2.1. Traktatowa zasada niedyskryminacji	xxi-19
2.1.1. Pojęcie dyskryminacji	xxi-20
2.1.2. Rodzaje dyskryminacji	xxi-22
2.2. Swobody traktatowe	xxi-23
2.2.1. Swoboda przepływu towarów	xxi-23
2.2.2. Swoboda przepływu pracowników	xxi-25
2.2.3. Swoboda podejmowania działalności gospodarczej	xxi-26
2.2.4. Swoboda świadczenia usług	xxi-27
2.2.5. Swoboda przepływu kapitału	xxi-28
2.3. Dopuszczalność dyskryminacji oraz ograniczeń swobód traktatowych	xxi-30
Literatura uzupełniająca	xxi-31
Podstawowe dokumenty	xxi-31
Pytania podsumowujące	xxi-32
 3. Rola sądów administracyjnych w harmonizacji podatków	
w Polsce (Artur Mudrecki)	xxi-33
3.1. Uwagi ogólne	xxi-33
3.2. Wykładnia prounijna przepisów prawa podatkowego	xxi-34
3.3. Granice wykładni prounijnej	xxi-37
3.3.1. Czasowe granice stosowania wykładni prounijnej	xxi-37
3.3.2. Wykładnia prounijna a wykładnia prokonstytucyjna	xxi-39
3.4. Pytania prejudycjalne sądów administracyjnych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	xxi-43
3.5. Zakończenie i wnioski	xxi-47
Literatura uzupełniająca	xxi-48
Podstawowe dokumenty	xxi-48
Pytania podsumowujące	xxi-49

Część II

Zagadnienia szczegółowe

1. Podatki pośrednie (<i>Dagmara Dominik-Ogińska, Małgorzata Militz, Artur Mudrecki, Alicja Pomorska</i>)	XXI-53
1.1. Podatek od wartości dodanej	XXI-53
1.1.1. Ewolucja prawa unijnego w zakresie VAT	XXI-53
1.1.2. Cechy i elementy konstrukcyjne VAT	XXI-60
1.1.2.1. Uwagi ogólne	XXI-60
1.1.2.2. Powszechność opodatkowania	XXI-61
1.1.2.3. Proporcjonalność podatku do ceny	XXI-62
1.1.2.4. Jednokrotność poboru podatku	XXI-62
1.1.2.5. Wielofazowość	XXI-63
1.1.2.6. Neutralność	XXI-63
1.1.3. Zakres terytorialny VAT	XXI-63
1.1.3.1. Terytorium państwa członkowskiego	XXI-64
1.1.3.2. Terytorium Wspólnoty	XXI-64
1.1.3.3. Terytoria trzecie	XXI-64
1.1.3.4. Wyłączenia pewnych terytoriów z definicji Wspólnoty	XXI-64
1.1.3.5. Terytoria uznane za terytorium Wspólnoty	XXI-65
1.1.3.6. Regulacje polskie	XXI-65
1.1.4. Miejsce świadczenia	XXI-65
1.1.4.1. Uwagi ogólne	XXI-65
1.1.4.2. Miejsce świadczenia dla dostaw towarów	XXI-66
1.1.4.3. Miejsce świadczenia dla wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów	XXI-68
1.1.4.4. Miejsce świadczenia usług	XXI-69
1.1.4.5. Wyjątki od zasady ogólnej	XXI-69
1.1.4.6. Regulacje polskie	XXI-71
1.1.5. Zakres podmiotowy VAT	XXI-71
1.1.5.1. Podatnik VAT	XXI-71
1.1.5.1.1. Działalność gospodarcza	XXI-72
1.1.5.1.2. Obiektywny charakter działalności	XXI-74
1.1.5.1.3. Odpłatność działalności gospodarczej	XXI-75
1.1.5.1.4. Okazjonalność transakcji	XXI-76
1.1.5.2. Osoba zobowiązana do zapłaty VAT	XXI-76
1.1.5.3. Podmioty wyłączone	XXI-77
1.1.5.4. Zwolnienie podmiotowe	XXI-78

1.1.5.4.1. Zakres przedmiotowy zwolnienia	XXI-79
1.1.5.4.2. Pojęcie obrotu	XXI-80
1.1.5.4.3. Limity w poszczególnych państwach członkowskich	XXI-80
1.1.5.4.4. Skutki zwolnienia	XXI-81
1.1.5.4.5. Prawo wyboru	XXI-81
1.1.5.4.6. Opodatkowanie VAT	XXI-82
1.1.5.5. Regulacje polskie	XXI-82
1.1.6. Zakres przedmiotowy VAT	XXI-82
1.1.6.1. Uwagi ogólne	XXI-82
1.1.6.2. Zakres czynności podlegających opodatkowaniu	XXI-83
1.1.6.3. Definicja dostawy towarów	XXI-83
1.1.6.4. Definicja wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów	XXI-85
1.1.6.5. Definicja świadczenia usługi	XXI-86
1.1.6.6. Import towarów	XXI-87
1.1.6.7. Zwolnienie przedmiotowe	XXI-87
1.1.6.8. Regulacje polskie	XXI-88
1.1.7. Obowiązek podatkowy	XXI-88
1.1.7.1. Uwagi ogólne	XXI-88
1.1.7.2. Zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego	XXI-88
1.1.7.2.1. Zasada ogólna	XXI-89
1.1.7.2.2. Usługi o charakterze ciągłym	XXI-89
1.1.7.2.3. Otrzymanie zaliczki	XXI-90
1.1.7.2.4. Szczególne momenty powstania obowiązku podatkowego	XXI-91
1.1.7.2.5. Transakcje wewnątrzwspólnotowe	XXI-91
1.1.7.2.6. Import towarów	XXI-92
1.1.7.3. Regulacje polskie	XXI-92
1.1.8. Podstawa opodatkowania	XXI-92
1.1.8.1. Uwagi ogólne	XXI-92
1.1.8.2. Zasada ogólna określania podstawy opodatkowania	XXI-93
1.1.8.2.1. Dotacje i subwencje uwzględniane w podstawie opodatkowania	XXI-94
1.1.8.2.2. Elementy włączone do podstawy opodatkowania	XXI-95
1.1.8.2.3. Elementy wyłączone z podstawy opodatkowania	XXI-95

1.1.8.3. Podstawa opodatkowania w przypadku czynności nieodpłatnych	XXI-96
1.1.8.4. Podstawa opodatkowania przy wewnątrzwspólnotowym nabyciu	XXI-97
1.1.8.5. Podstawa opodatkowania przy imporcie towarów	XXI-97
1.1.8.6. Regulacje polskie	XXI-98
1.1.9. Stawki VAT	XXI-98
1.1.9.1. Uwagi ogólne	XXI-98
1.1.9.2. Zasady stosowania stawek VAT	XXI-99
1.1.9.3. Zmiany stawek podatkowych	XXI-99
1.1.9.4. Zwolnienie dla wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów	XXI-100
1.1.9.5. Regulacje polskie	XXI-101
1.1.10. Prawo do odliczenia	XXI-101
1.1.10.1. Uwagi ogólne	XXI-101
1.1.10.2. Źródło i zakres prawa do odliczenia	XXI-101
1.1.10.3. Proporcjonalne rozliczenie podatku	XXI-103
1.1.10.4. Ograniczenia prawa do odliczenia	XXI-104
1.1.10.5. Korzystanie z prawa do odliczenia	XXI-105
1.1.10.6. Regulacje polskie	XXI-106
1.1.11. Obowiązki podatników	XXI-106
1.1.11.1. Regulacje polskie	XXI-107
1.1.12. Procedury szczególne	XXI-107
1.1.12.1. Procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw	XXI-108
1.1.12.1.1. Uwagi ogólne	XXI-108
1.1.12.1.2. Regulacje polskie	XXI-108
1.1.12.2. Wspólny system ryczałtowy dla rolników	XXI-109
1.1.12.2.1. Uwagi ogólne	XXI-109
1.1.12.2.2. Zakres podmiotowy procedury	XXI-110
1.1.12.2.3. Zakres przedmiotowy procedury	XXI-110
1.1.12.2.4. Zasady naliczenia i zakres zryczałtowanej rekompensaty podatku	XXI-111
1.1.12.2.5. Zwrot kwot zapłaconych rolnikom ryczałtowym	XXI-112
1.1.12.2.6. Konsekwencje zastosowania procedury szczególnej dla rolników	XXI-112

1.1.12.2.7. Regulacje polskie	XXI-113
1.1.12.3. Procedura szczególna dla biur podróży	XXI-113
1.1.12.3.1. Uwagi ogólne	XXI-113
1.1.12.3.2. Zakres podmiotowy procedury	XXI-114
1.1.12.3.3. Zakres przedmiotowy procedury i miejsce opodatkowania	XXI-114
1.1.12.3.4. Obliczenie podstawy opodatkowania	XXI-115
1.1.12.3.5. Konsekwencje zastosowania procedury	XXI-116
1.1.12.3.6. Regulacje polskie	XXI-116
1.1.12.4. Procedury szczególne dotyczące towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcyjnych lub antyków	XXI-116
1.1.12.4.1. Uwagi ogólne	XXI-116
1.1.12.4.2. Zakres przedmiotowy procedury	XXI-117
1.1.12.4.3. Zakres podmiotowy procedury	XXI-117
1.1.12.4.4. Zasady rozliczania VAT	XXI-118
1.1.12.4.5. Dodatkowe obowiązki	XXI-120
1.1.12.4.6. Regulacje polskie	XXI-120
1.1.12.5. Procedura szczególna dla złota inwestycyjnego	XXI-120
1.1.12.5.1. Uwagi ogólne	XXI-120
1.1.12.5.2. Zakres podmiotowy procedury	XXI-121
1.1.12.5.3. Zakres przedmiotowy procedury	XXI-121
1.1.12.5.4. Prawo wyboru opodatkowania	XXI-122
1.1.12.5.5. Prawo do odliczenia podatku naliczonego	XXI-122
1.1.12.5.6. Dodatkowe obowiązki	XXI-123
1.1.12.5.7. Regulacje polskie	XXI-123
1.1.12.6. Procedura szczególna dotycząca podatników niemających siedziby, którzy świadczą usługi drogą elektroniczną na rzecz osób niebędących podatnikami	XXI-123
1.1.12.6.1. Uwagi ogólne	XXI-123
1.1.12.6.2. Zakres podmiotowy procedury	XXI-123
1.1.12.6.3. Zakres przedmiotowy procedury ...	XXI-123
1.1.12.6.4. Sposób rozliczenia i obowiązki administracyjne	XXI-124

1.1.12.6.5. Regulacje polskie	xxi-124
1.2. Podatek akcyzowy	xxi-124
1.2.1. Szczególne trudności w procesie harmonizacji podatku akcyzowego	xxi-124
1.2.2. Przebieg i końcowe efekty procesu negocjacyjnego	xxi-125
1.2.3. Charakterystyka zmian dostosowawczych wprowadzonych ustawą o podatku akcyzowym z 2004 roku	xxi-127
1.2.4. Zakres i charakter zmian w podatku akcyzowym po 2008 roku	xxi-128
1.2.5. Aktualna konstrukcja podatku akcyzowego	xxi-129
1.2.5.1. Przedmiot opodatkowania akcyzą	xxi-129
1.2.5.2. Podmioty opodatkowane akcyzą	xxi-131
1.2.5.3. Zwolnienia z akcyzy	xxi-132
1.2.5.4. Podstawa opodatkowania i stawki	xxi-133
1.2.5.5. Zasada samoobliczania podatku	xxi-134
1.2.6. Orzecznictwo sądów i trybunałów w sprawach akcyzy	xxi-135
1.3. Podatki pośrednie od gromadzenia kapitału	xxi-137
1.3.1. Uwagi ogólne	xxi-137
1.3.2. Zakres podmiotowy podatku	xxi-140
1.3.2.1. Podmiot podatku	xxi-140
1.3.2.2. Podmioty wyłączone	xxi-141
1.3.3. Zakres przedmiotowy podatku	xxi-141
1.3.3.1. Zasada – nieopodatkowywanie	xxi-141
1.3.3.2. Wyjątek – opodatkowanie	xxi-143
1.3.3.3. Zwolnienie przedmiotowe	xxi-143
1.3.4. Prawo nałożenia podatku	xxi-144
1.3.5. Podstawa opodatkowania	xxi-144
1.3.5.1. Wyłączenie z podstawy opodatkowania	xxi-145
1.3.6. Stawka podatku	xxi-146
1.3.7. Procedura odstępstwa	xxi-146
1.3.8. Stosunek podatku od wkładu kapitałowego do innych podatków i opłat	xxi-147
1.3.9. Regulacje polskie	xxi-148
Literatura uzupełniająca	xxi-148
Podstawowe dokumenty	xxi-149
Pytania podsumowujące	xxi-154

2. Podatki bezpośrednie (<i>Piotr Ogiński</i>)	XXI-156
2.1. Podatek dochodowy od osób prawnych	XXI-156
2.1.1. Dyrektywa 90/435/EWG w sprawie wspólnego systemu opodatkowania dla spółek dominujących i spółek zależnych różnych Państw Członkowskich	XXI-157
2.1.1.1. Cel i założenia dyrektywy 90/435/EWG	XXI-157
2.1.1.2. Mechanizm unikania podwójnego opodatkowania przewidziany w dyrektywie 90/435/EWG	XXI-158
2.1.1.3. Zakres podmiotowy dyrektywy 90/435/EWG	XXI-158
2.1.1.4. Zakres przedmiotowy dyrektywy 90/435/EWG	XXI-160
2.1.1.5. Inne postanowienia dyrektywy 90/435/EWG	XXI-161
2.1.1.6. Implementacja dyrektywy 90/435/EWG do prawa polskiego	XXI-163
2.1.2. Dyrektywa Rady 2009/133/WE w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, podziałów przez wydzielenie, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów dotyczących spółek różnych Państw Członkowskich oraz przeniesienia statutowej siedziby SE lub SCE z jednego Państwa Członkowskiego do innego Państwa Członkowskiego	XXI-164
2.1.2.1. Cel i założenia dyrektywy 2009/133/WE	XXI-164
2.1.2.2. Zakres podmiotowy dyrektywy 2009/133/WE	XXI-165
2.1.2.3. Zakres przedmiotowy dyrektywy 2009/133/WE	XXI-165
2.1.2.4. Mechanizm zapewniający neutralność podatkową przekształceń przewidzianych w dyrektywie 2009/133/WE	XXI-167
2.1.2.5. Inne postanowienia dyrektywy 2009/133/WE	XXI-168
2.1.2.6. Implementacja dyrektywy 2009/133/WE do prawa polskiego	XXI-170
2.1.3. Dyrektywa Rady 2003/49/WE w sprawie wspólnego systemu opodatkowania stosowanego do odsetek oraz należności licencyjnych między powiązаныmi spółkami różnych Państw Członkowskich	XXI-171

2.1.3.1. Cel i założenia dyrektywy 2003/49/WE	xxi-171
2.1.3.2. Zakres podmiotowy dyrektywy 2003/49/WE	xxi-172
2.1.3.3. Zakres przedmiotowy dyrektywy 2003/49/WE	xxi-174
2.1.3.4. Mechanizm zapewniający jednokrotne opodatkowanie odsetek i należności licencyjnych	xxi-175
2.1.3.5. Inne postanowienia dyrektywy 2003/49/WE	xxi-175
2.1.3.6. Implementacja dyrektywy 2003/49/WE do prawa polskiego	xxi-177
2.1.4. Konwencja Arbitrażowa	xxi-178
2.1.4.1. Cel Konwencji Arbitrażowej	xxi-178
2.1.4.2. Wpływ Konwencji na polskie przepisy	xxi-180
2.2. Podatek dochodowy od osób fizycznych	xxi-180
2.2.1. Dyrektywa Rady 2003/48/WE w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności w formie odsetek	xxi-181
2.2.1.1. Cel i założenia dyrektywy 2003/48/WE	xxi-181
2.2.1.2. Zakres podmiotowy dyrektywy 2003/48/WE	xxi-182
2.2.1.3. Mechanizm wymiany informacji i poboru podatku od odsetek	xxi-184
2.2.1.4. Implementacja dyrektywy 2003/48/WE do prawa polskiego	xxi-185
Literatura uzupełniająca	xxi-187
Podstawowe dokumenty	xxi-188
Pytania podsumowujące	xxi-190
3. Współpraca administracyjna pomiędzy państwami członkowskimi (Dagmara Dominik-Ogińska)	xxi-191
3.1. Uwagi ogólne	xxi-191
3.2. Rodzaje oszustw VAT i współpraca administracyjna w zakresie VAT	xxi-191
3.2.1 Regulacje polskie	xxi-198
3.3. Współpraca administracyjna w zakresie akcyzy	xxi-199
3.3.1 Regulacje polskie	xxi-200
3.4. Współpraca administracyjna w zakresie podatków od dochodu i podatków od kapitału	xxi-200
3.4.1 Regulacje polskie	xxi-203

3.5. Współpraca administracyjna w zakresie dochodzenia należności pieniężnych	XXI-204
3.5.1 Regulacje polskie	XXI-205
3.6. Program Fiscalis	XXI-205
Literatura uzupełniająca	XXI-207
Podstawowe dokumenty	XXI-207
Pytania podsumowujące	XXI-209
Indeks	xxi-211